

Aiva Birbele

KATRAM SAVA ĀFRIKA

DARBOJAS

AIJA – latviešu meitene, 19 gadi.

ŽANS (JUANS) – viņas vīrs, pārcēlies uz Latviju no Dienvidāfrikas, 21 gads

1.aina

Improvizēta filmēšanas telpa. No auduma gabaliem izveidoti krāsaini pakalni, vidū sols. Uz tā sēž Aija, klēpī turēdama afrikāņu bērnam līdzīgu lelli. Aija ir apģērbusies, viņasprāt, līdzīgi afrikāņu iedzīvotāju tautas tērpam. Aija brīdi klusē, kā aktrise, kas koncentrējas darbam. Tad sāk auklēt lelli un stāstīt pasaku, kā vēloties iemidzināt savu bērnu.

AIJA. Kādā Sudānas pilsētā piedzima meitenīte, kuras piere nesa smalku mēness zīmi. Veca burve viņai paskaidroja: nakts gari un labie džini stāv par tevi nomodā, mans bērns. Ikreiz, kad parādās jauns mēness, tas tev dod spēku pārvērsties par jebkuru dzīvnieku. Gadi gāja un meitene izauga par daiļu sievieti, satika viņai lemto jaunekli un apprecējās. Reiz kaimiņu pilsētā pāris uz ielas pamanīja gaiļu sacīkstes. Vīram tās ļoti patika un viņš teica, žēl, ka man nav tāds spēcīgs cīņas gailis. Tad es gūtu uzvaras, kļūtu slavens un bagāts. Sieva uz mirkli pazuda, atstājot vīru iekarsušā pūļa vidū. Vēlāk kāds ziņnesis atnesa vīram dāvanu no sievas un tas bija neparasti skaists gailis ar smaragda un rubīna krāsas spalvām. Vīrs juta, ka beidzot pienākusi viņa dzīves laimīgā stunda. Viņš laida gaili cīņā un tas cīnījās tik varonīgi, ka guva uzvaru pēc uzvaras, atstājot uzvarētos pretiniekus, noasiņojot arēnas smiltīs. Arī gaiļa spēki sāka zust, bet vīrs neapstājās. Viņš dzina un dzina gaili cīņā. Katra gaiļa uzvara deva viņam arvien vairāk naudas. Drīz vien gailim kļuva grūti elpot. Vīra acis un prātu bija aizmiglojusi iegūtā slava un viņš neatcerējās dāvanu saņemot solīto, ka laidīs gaili drīz brīvībā. Vīrs slēdza arvien jaunas derības un grūda gaili cīņas arēnā. Uz mirkli vīram likās, ka gaiļa acis noraugās viņā ar sievas pārmetošo skatienu. Gailis atkal uzvarēja, un izmantojot mirkli, kad vīrs gāja pēc kārtējās uzvarētāja balvas, pazuda mežā. Mocīdamies sāpēs tas gaidīja mēness parādīšanos, lai varētu atgūt spēkus. Pamazām gailis atguva cilvēka veidolu, bet tas vairs nespēja viņu glābt. Slavaskārais vīrs gaidīja mājās sievu, lai dalītos iegūtajā bagātībā. Kad viņa nenāca, viņš devās meklēt un atrada sievu mežā mirušu. Viņš tā arī nekad nesaprata sievas nāves iemeslu un gaiļa mīklaino pazušānu.

Aija apklust. Brīdi iztur pauzi, cēli lūkodamās tālumā. Tad pieceļas, noņem lelli uz sola un aizskrien pie stūri esošās kameras, noceļ to, brīdi paskatās uzfilmēto, tad noregulē un pati nostājas tā, lai būtu redzama kamerā.

AIJA. Āfriku man palīdzēja atklāt mans vīrs, kuram tā ir dzimtene. Es gribētu aicināt visus sava bloga skatītājus padomāt, ka varbūt tālā un noslēpumainā Āfrika var būt kas tāds, kas atklājams arī katram sevī pašā.

Aija pabeidz savu uzrunu, sajūtas apmierināta par pateiktajām gudrībām, izslēdz kameru un aiziet.

2.aina

Aijas un Žana irētais vienistabas dzīvoklis. Istaba ir plaša, pie sienām pielīmēti dažādu filmu plakāti. Istabā uz grīdas ir liels matracis, pārklāts ar segu. Ir galds ar datoru, pie sienām kaudzēs saliktas grāmatas, jo ir tikai viens plaukts. Skapja nav, drēbes sakarinātas uz pašdarinātas stangas. Lielajai istabai ir arī virtuves zona. Žans sēž uz noplukuša dīvāniņa un nervozi raksta uz ceļiem noliktajā laptopā. Viņš nosūta emailu un saspringti gaida atbildi. Atbilde atnāk.

ŽANS. Fuck!

Žans nogrūž laptopu malā, saķer galvu. Viņš pielec kājās, staigā pa istabu. Pieiet pie loga, uzmanīgi palūkojas ārā. Tad atgriežas dīvānā. Žans sēž, domās iegrimis. Pēkšņi istabā strauji ielec afrikāņu maskā tērpusies Aija. Žans sabīstas. Viņš iekliedzas un pārbijies piespiežas sienai. Aija novelk sejas masku un smejas. Žanam smieklī nenāk. To redzēdama arī Aija pārstāj smieties.

AIJA. Nobijies?

ŽANS. Nē! Bet tas ir stulbi!

AIJA. Es gribēju pārsteigt.

ŽANS. Stulbums.

AIJA. Piedod.

ŽANS. Es nebijos.

AIJA. Drusku nobijies gan.

ŽANS. Nē!

AIJA. Labi, labi. Čau, mīļum.

Aija iet klāt Žanam, nobučo viņu uz vaiga. Žans vēl aizvien stāv sabozies. Aija novelk maskas tērpu, uz brīdi aiziet un atgriežas ar iepirkumu maisiņiem. Ar tiem viņa dodas uz virtuves zonu. Žans pieiet maskai, aplūko to, pārmeklē.

ŽANS. Kur izrāvi?

AIJA. Nopirku.

ŽANS. Cik?

AIJA. Nebija dārgi. Nesāc atkal.

Žans atrod maskai piestiprināto cenu zīmi.

ŽANS. Tas ir lēti?!

AIJA. Varbūt nav. Bet man vajadzēja! Patiesībā, mums abiem to vajag.

ŽANS. Es negribu vairs nekādas afrikāņu ballītes!

AIJA. Kāpēc ne? Visiem tās patīk.

ŽANS. Nu un? Visiem varbūt. Man nē.

AIJA. Ja es nerīkotos, mums nebūtu draugu vispār. Tu arī darbu nebūtu dabūjis. Kuru tu pameti.

ŽANS. Beidz. Es atradīšu citu.

AIJA. Jā, protams, pašu labāko, pašu ienesīgāko! Un kā iet ar to meklēšanu?

ŽANS (*izvairās no atbildes uz Aijas jautājumu.*) Mēs runājam par ballēm. Es gribu pateikt – nebūs nekādas stulbas ballītes! Nekādi stulbie afrikāņu tērpi un visādi dīvainie ēdieni.

AIJA. Man patīk!

ŽANS. Man nepatīk! Es esmu laimīgs ka esmu prom no turienes! Es tev daudz reizes teicu. Tu netīci. Pērc visādus sūdus. Pat melnie tur maskās nestaigā, ja? Tieši tādu stulbu stereotipu dēļ es arī nevaru atrast normālu darbu. Nevienš negrib darbā ārzemnieku.

AIJA. Tā nav. Tu pārspīlē.

ŽANS. Vispār vairs negribu pat dzirdēt vārdu Āfrika.

AIJA. Ko tu ārdies? Nomierināsies un viss būs kārtībā. Nāc, paskaties ko es vēl nopirku!

Aija triumfējoši no maisiņa izvelk vīna pudeli.

ŽANS (*ironiski.*) Droši vien Dienvidāfrikas vīns....

AIJA. Tu šodien uzvedies briesmīgi. Kas ir?

ŽANS. Nekas!

AIJA. Ko tad tu ārdies, ja nekas?

ŽANS. Tu solīji vakariņas.

AIJA. Tūlīt būs. Varēji vismaz savākt savu bardaku. Nav mums mājkalpotājas, kā tev bērniībā.

ŽANS. Tev pašai bija visādas aukles.

Žans attaisa vīna pudeli un salej glāzēs. Izmantojot mirkli, kad Aija ir noliekusies kaut ko meklējot maisiņā, viņš izdzer savu glāzi un ielej vēl vienu. Iedevis glāzi Aijai viņš pieskandina viņai un izdzer lielu malku no savas glāzes. Aija paņem trauciņus ar salātiem, apsēžas uz grīdas, kur izveido ko līdzīgu piknika galdam. Žans ar abām glāzēm un vīna pudeli seko viņai. Aija paceļ glāzi tostam.

AIJA. Par jauno darbu!

ŽANS. Par ko? Par kādu darbu? Man? Sarunāji atkal kaut kādu pārdevēja vietu?

AIJA. Manu. Es dabūšu jaunu darbu.

ŽANS. Kādu darbu?

AIJA. Kinostudijā! Jā, zinu, ka būšu tikai asistente, tikai „klapīte” ...

ŽANS. Kas tas ir?

AIJA. Tā ir persona, kura nosauc ainas numuru un sasi kopā tādus kā... nu, nemāku izskaidrot! Ne jau katram vārdam latviešu valodā ir kaut kāds internacionāls skaidrojums.

ŽANS. Labi, labi. Tātad?

AIJA. Tātad es strādāšu īstā kino uzņemšanā, kas man kā topošajai režisorei...

ŽANS. Tu vēl nemācies.

AIJA. Man, kā topošajai režijas studentei, ir ļoti svarīgi.

ŽANS. Kāpēc nestrādāt muižā?

AIJA. Tu tak nedomāji, ka es visu mūžu tur strādāšu?

ŽANS. Cik ilgi vēl būsi muižā?

AIJA. Žan! Es nupat tev pateicu, ka esmu dabūjusi darbu kinostudijā! Nu?

ŽANS. Un?

AIJA. Es vienmēr esmu sapņojusi strādāt kino!

ŽANS. Zinu. Bet tie ir tikai sapņi.

AIJA. Nemaz. Es smagi strādāju. Manam videoblogam jau ir pieci sekotāji.

ŽANS. Ū, cik daudz!

AIJA. To apskatījušies jau 812 cilvēki! Tev skauž.

ŽANS. Man nav sava bloga! Es netērēju savu laiku internetā tupot.

AIJA. Vismaz feisbukā izveido profilu. Tur tādi interesanti cilvēki tusē, varēsi iepazīties, varbūt darbu dabūt.

ŽANS. Jā, kā tad. Varbūt no ekrāna spalvainā onkuļa roka man maisiņu ar naudu iedos.

AIJA. Beidzam kasīties! Man tomēr ir svētki šodien.

ŽANS. Labi, labi. Meiteņu sapņi piepildās. Apsveicu. Cik ilgi vēl muižā jāstrādā?

AIJA. Žan! Tu šodien esi pilnīgi kā nojūdzies.

Abi kādu laiciņu klusēdami ēd, viens otram uzmetot pa skatienam, bet labu laiku dzirdama tikai ēdiena čāpstināšana. Žans padzeras no vīna glāzes un mēģina salabt ar Aiju.

ŽANS. Tātad jauns darbs. Es priecājos. Apsveicu. Piedod. Negribu strīdēties. Kinostudija, tas ir interesanti, protams.

AIJA. Man vēl mēnesis tajā muižā jānostrādā, ja tik ļoti gribi to zināt.

ŽANS. Labi. Tas ir labi.

AIJA. Kas tur labs?

ŽANS. Agrāk teici, ka tev tur patīk.

AIJA. Tur esmu satikusi daudz slavenības.

ŽANS. Redzējusi, nevis satikusi.

AIJA. VĒL vesels mēnesis jāstāv un jāblenž uz cilvēkiem, kas stenēdami velk savus koferus. Atlidojuši no malu malām, viņi tur grūstās kā mežoņi lidostā. Šodien pat mūsējie noķēra vienu cigarešu bandītu. Iedomājies, satinis tos blokus savās apakšbiksēs un man jātin viņi ārā. Tas stulbenis ņirdz. Kad atnāca un saņēma ciet, tad gan vairs smieklī nenāca. Redzēs, cik smieklīgi viņam būs cietumā. Mūsējie gan teica, ka šitas izskatās pēc tāda kā izmēģinājuma kurjera, mazs apjoms.

ŽANS (*satraukti, ieinteresēti.*) Kur viņu aizveda?

AIJA. Kur, kur? Paturēja, palaida, kad atnāca advokāts. Redz, apjoms tik mazs, ka izdošoties pierādīt, ka pircis savām vajadzībām. Kā tad. Gan jau atkal kādam kabatas piebriedušas.

ŽANS. Kam?

AIJA. Kas, kam?

ŽANS. Kuram samaksāts?

AIJA. Vai es zinu.

ŽANS. Kā nezini?

AIJA. Mani tas neinteresē.

ŽANS. Kā var neinteresēt? Varbūt citi domā, ka tev maksā.

AIJA. Es nekad neņemtu naudu!

ŽANS. Slikti.

AIJA. Ko tu runā? Nauda nav dzīvē vissvarīgākais!

ŽANS. Protams, ja ir tik bagāts tēvs kā tavējais.

AIJA. Tevi pašu satrauc, ko citi džeki padomās, ja tev nebūs krutākais autiņš sētā.

ŽANS. Man ir krutākais autiņš sētā!

Abi apvainojušies sēž un ēd. Nevienam īsti ēst negribas, bet viņi cenšas. Aija izdzer savu vīna glāzi. Tur tukšu rokās un zīmīgi skatās uz Žanu. Žans viņai ielej. Aija vēlas salabt, tāpēc uzsāk sarunu samiernieciski, laipni.

AIJA. Žēl gan, ka tu pameti studijas.

ŽANS. Nekas. Būs labi.

AIJA. Tu runā latviski labāk, nekā citi, kas dzīvo ilgāk. Tev ir talants uz valodām. Tā ir.

ŽANS. Jā.

AIJA. Tev vajadzētu turpināt.

ŽANS. Nē. (*pauze*) Man ir viens darbs. Bet ir problēma.

AIJA. Tev ir darbs? Kāds?

ŽANS. Tas nav tāds kā darbs, drīzāk projekts, vai... nu, galvenais, ka ir.

AIJA. Tas ir labi! Uzreiz vajadzēja teikt, ka esi uztraucies par jauno projektu. Citādi domāju, kas ar tevi šodien? Ko domā darīt?

ŽANS. Nu... Tas ir saistīts ar tirdzniecību. Kaut kas tā.

AIJA. Ļoti labi! Kur problēma?

ŽANS. Viņi mani pieņēma tajā projektā, jo mana sieva strādā muitā.

AIJA. Ko?! Viņi prasīja arī par sievu? Tev tas nelikās dīvaini?

ŽANS. Zaķīt, es goda vārds domāju, ka nenāksies tevi iesaistīt, ka viss kā nebūt nokārtosies. Tu man sastāstīji, cik pavirši viss tiek pārbaudīts un tā... Bet. Tomēr vajadzēs tavu palīdzību.

AIJA. Ko tu tagad te runā? Tātad tas nav nekāds normāls darbs?! Tu ko, esi kaut kādā sūda narkotiku kontrabandā iesaistījies?

ŽANS. Forši, ne? Uzreiz narkotikas! Un vēl saki, ka nav nekādu aizspriedumu! Visi ārzemnieki jau to vien plāno, ko nopludināt jūsu balto Latviju ar mēsliem, ne?

AIJA. Es tev prasīju – vai tās ir narkotikas?

ŽANS. Nē. Nē!

AIJA. Kas tad?

ŽANS. Tikai cigaretes.

AIJA. Tikai? Tev tas liekas tāds tikai? Tu solīji, ka nebūs vairs nekas tāds, ka esi atstājis pagātņi.

ŽANS. Neizliecies! Tev patika mana netīrā pagātne! Pati teici, ka tas ir uzbudinoši.

AIJA. Es ne tā teicu, ja? (*Brīdi sapūtusies klusē.*) Ko tev vajag no manis?

ŽANS. Tu teici, ka ir kāds cilvēks, kuram samaksā, un tad viss ir labi.

AIJA. Es neņemšu nekādu naudu!

ŽANS. Tu klausies, ko es gribu pateikt? Tu nemaz neklausies, tikai kliedz uzreiz.

AIJA. Kā lai nekliedz? Tu esi sastāstījis kaut kādiem bandītiem, ka es varu kaut ko nokārtot. Neko es nevaru! Es tikai pārbaudu kādu somu, ja man to norāda, es esmu... Es vispār nekas tur neesmu!

ŽANS. Nu, viņi taču neko nesaprot no tādām darba vietām un pienākumiem. Viņi noticēja, ka tu vari ietekmēt lietas.

AIJA. Paldies! Cik mīļi esi izrīkojies. Varu iedomāties, ka tu sēdi un ar nopietnu seju stāsti, ka tava sieva ir kontrabandas karaliene.

ŽANS. Beidz fantazēt! Es meklēju iespēju nopelnīt, tos džekus satiku kafejnīcā spēlējot. Pati gribi izbaudīt dažādu dzīvi, tev vajadzīgi impulsi radīšanai. Tā tu teici!

AIJA. Bet ne jau kopā ar bandītiem!

ŽANS. Nav viņi nekādi bandīti. Grib nopelnīt. Tāpat kā es. Un tur nav nekā īpaši krimināla. Mēs tikai vedīsim mazas partijas no Lietuvas, tad tālāk uz Eiropu.

AIJA. Stulbāku biznesa plānu neesmu dzirdējusi! Tas ceļš jau aizsists, tur nopietni džeki darbojas. Vai tad neesi atklausījies mana tēva stāstus? Tevi nepārlicina viņa jurista pieredze?

ŽANS. Mēs pamēģināsim. Zaķīt, nu saproti taču, man ir vajadzīga nauda, daudz naudas. Tu te sapņo par Āfriku, lasi pasakas, bet man ir jāpalīdz ģimenei. Viņi grib pārcelties no Dienvidāfrikas uz drošāku vietu. Mans brālis ir atradis darbu Spānijā. Tagad mums jāsamaksā katram sava daļa, lai tur iekārtotos, pārvestu mammu.

AIJA. Tagad tu man stāstīsi par ģimeni! Parasti tev nepatīk.

ŽANS. Man ir smagi par to runāt. Tas nav tik vienkārši izstāstīt.

AIJA. Bet tu pamēģini!

ŽANS. Pēc tēva nošaušanas mums ir bijuši grūti laiki. Jums te Eiropā to nesaprast, kā ir tad, kad piebrauc mašīna ar melnajiem un vienkārši nošauj cilvēku uz ielas tāpēc, ka viņš ir baltais.

AIJA. Vairāk vajag par to runāt, tad sapratīs.

ŽANS. Ko runāt, ja pat tu nesaproti. Tev Āfrika ir tikai smuki zvēriņi džungļos!

AIJA. Nē! Mana Āfrika esi tu!

ŽANS. Cik skaisti to pateici... Paklau, tu esi tik talantīga, noteikti uzfilmēsi labas filmas. Būs tev sižets arī par to, kā nopelnījām naudu. Zaķīt, nāc pie manis! Kad kļūsi par slavenu režisori, gan atzīsi, ka dažāda pieredze dzīvē ir vajadzīga. Tev agrāk patika mani piedzīvojuma stāsti.

Žans pievelk Aiju sev klāt un iesēdina klēpī, glāsta viņas matus, skatās acīs.

AIJA. Jā, bet toreiz tev nebija ko ēst, tu zaģi tikai pārtiku no lielveikaliem!

ŽANS. Es kļūdījos. Tā ir. Bet es gribēju, lai viss ir labi. Lai mums ir laba dzīve. Lai mana mamma var pārcelties tur, kur drošāks. Es nedomāju, ka tev arī vajadzēs piedalīties.

AIJA. Bet es nevaru palīdzēt. Man nav tādas varas.

ŽANS. Tev tikai jāatrod īstais cilvēks, ar kuru mēs varam visu nokārtot. Tikai jāuzsāk saruna. Turpināšu pats. Tas nebūs grūti. Zinu, ka neesi interesējies par tādām lietām. Bet kaut ko dzirdējusi esi? Ar kuru jārunā?

AIJA. Varbūt zinu. Bet tu maz apjēdz ko tu no manis prasi?

ŽANS. Es to pratīšu novērtēt.

AIJA. Kā tad.

ŽANS. Tā ir mūsu nākotne. Kopā. Visu naudu nedosim manai ģimenei. Būs arī mums. Varēsim aizbraukt kaut kur. Varēsi filmēt. Labi?

AIJA. Es nevaru. Naudu mācībām es varbūt dabūšu no tēva.

ŽANS. Viņš teica, ka tādām muļķībām naudu nedos, tikai nopietnai izglītībai.

AIJA. Varbūt pārdomās.

ŽANS. Viņš kādreiz dzīvē ir mainījis savas domas?

Aija domīgi klusē.

ŽANS. Vismaz padomā par to, labi? Apsoli, mīļum, ka tu padomāsi!

AIJA. Es padomāšu. Bet visticamāk, ka ne. Tāpēc nesaceries.

Aija pieceļas. Žans arī pielec kājās un ielej glāzēs vīnu. Iedevis glāzi Aijai, viņš turpina pielabināties.

ŽANS. Nestrīdēsimies. Tev jauns darbs. Tik labi. Kā veicas ar filmēšanu?

AIJA. Normāli.

ŽANS. Tā ir laba doma, dalīties savās pārdomās video formātā. Vai esi jau stāstījusi, kā mēs satikāmies?

AIJA. Vēl ne.

ŽANS. Noteikti vajag. Atceries, kā tu dejoji? Seksīgi.

AIJA. Tas bija mūzikas dēļ. Tiešām, es varētu pastāstīt par... Ko tur stāstīt! Tur vajag mūziku! Un varbūt pat deju!

ŽANS. Vajag mēģinājumu. Dejojam tagad.

AIJA. Tagad? Nē.

ŽANS. Tu vari jau filmēt.

AIJA. Tam vajag sagatavoties. Nevar tā uzreiz.

ŽANS. Pati teici - vajag būt spontānam. Improvizācija! Varbūt es vairs nebūšu tik labā omā. Esmu gatavs uz visu, mīļum!

AIJA. Var jau mēģināt.

3.aina

Žans un Aija improvizēti izdejo savu satikšanos satuvināšanos, pastāstot arī par savām sajūtām, kāpēc iepatikās viens otram. Skan afrikāņu bungu mūzika. Abi kustas mūzikas ritmā, vienlaicīgi gan dejojot, gan runājot.

AIIA. Es pirmoreiz biju īstā ceļojumā. Nevis ar klasi, vai skolas kori, bet tikai mēs – trīs labas draudzenes. Akcijas laikā nopirkās biļetes mūs aizludināja līdz Lisabonai.

ŽANS. Es jutu, ka Portugāle sāk man apnikt. Jau trīs mēnešus es klīdu Lisabonas laukumos, spēlēdams afrikāņu bungas. Tūristiem patīk. Nopelnīt nevar daudz, bet paēst var.

AIIA. Lisabonas nakts dzīve bija fascinējoša. Krēslainajos laukumos izgaismotas strūklakas, cilvēki nebaidās atgulties zālienos, pulcējas bariņos. Visapkārt skan mūzika.

ŽANS. Sākumā es pārdevu arī Āfrikas maskas. Tā es viņas saucu, kaut ar Āfriku tām nebija nekāda sakara. Izcelsmes valsts - Ķīna. Tūristiem patika. Afrikāņiem gan ne. Saradušies tie melnie tik daudz, miera nav. Vienreiz pat izkāvos. Pārtraucu tirgot.

AIIA. Bungu skaņas izklausījās vilinoši. Ap viņu jau bija sapulcējies mazs bariņš klausītāju, kad mēs pievienojāmies. Bijām mazliet iereibušas, Agnese teica, cik tas esot uzbudinoši šīs skaņas, tik mežonīgas, tik pirmatnējas. Tā bija viņa, kas metās dejojot. Viņai vienmēr tas izdodas – piesaistīt uzmanību.

ŽANS. Todien man neveicās. Visu dienu centos nokārtot darba atļauju, bet, tā kā neesmu Eiropas Savienības pilsonis, tas bija tik piņķerīgi. Tā arī neizdevās. Mazliet iedzēru un izgāzu savas dusmas caur bungām. Kad no bariņa izrāvās tumšmate, un sāka gorīties, nodomāju: varbūt šodien nebūšu tik izvēlīgs, ņemšu šo. Nav manā gaumē, bet dejo labi.

AIIA. Arī Marika gribēja dejojot un rāva mani līdzī. Padomāju, kāpēc ne? Kad vēl es saņemšos kaut kam tik satraucošam.

ŽANS. Tad parādījās vēl divas dejojošas meitenes. Tā viena, nu ar viņas apmēriem varbūt labāk nedejojot, bet tā otra...

AIIA. Sākumā jutos neērti. Bet tad viņš man uzsmaidīja...

ŽANS. Dejojot viņa nemācēja. Bet centās, izmisīgi centās atbrīvoties. Neveikla, bet smuka.

AIIA. Zināju, ka izskatos stulbi. Kā tāds putnēns uz ligzdas malas. Bet kaut kas viņā bija tik iedrošinošs. It kā viņš teiktu – nebaidies, meties lejā, tu vari lidot. It kā viņš būtu gatavs noķert mani, ja es kristu...

ŽANS. Es reti to daru, bet šoreiz iesaistījos dejā.

AIIA. Viņš pienāca man klāt, un bungoja, nekautrīgi nopētot mani.

ŽANS. Smuks augumiņš.

AIIA. Tik tumšas acis.

ŽANS. Reti gaiša āda. No kurienes viņa ir?

AIJA. Viņš paņēma manu roku un uzlika uz bungām.

ŽANS. Uzaicināju viņu piedalīties spēlē. It kā nejauši pieskāros gurnam.

AIJA. Es bungoju! Tas bija tik satraucoši, radīt tādas skaņas, kuras kliegtin klieudz pēc kaut kā tumša, noslēpumaina, romantiska. Viņš noglāstīja manu gurnu.

ŽANS. Es iedrošinoši nostājos pavisam cieši līdzās.

AIJA. Man laikam nevajadzētu būt tik atsaucīgai. Tas laikam nav pieklājīgi... Bet mans augums labprāt atbalstījās pret viņējo. Es negribēju uzvesties labi. Šoreiz es gribēju būt sliktā meitene!

ŽANS. O, viņa nemaz nav tik stīva! Viņa labi smaržo...

AIJA. Viņš smaržoja pēc riekstiem un vēl pēc kaut kā tāda, nezināma... Kaut viņš runātu angliski.

ŽANS. Kaut nu viņa runātu angliski. Vismaz tā, lai varam sarunāt tikšanos.

AIJA. Laikam Agnesei nepatika mana satuvināšanās, viņa paķēra mani aiz rokas un grasījās vilkt prom.

ŽANS. Es nelaidu viņu vaļā. Es atpazinu valodu. Tādā runāja mans vectēvs! Ap mums bija bars cilvēku, bet es pārtraucu spēlēt.

AIJA. Visi uz mums skatījās. Klusums. Kā filmā.

ŽANS. Es pajautāju, vai tu mani precēsi? Tikai tāpat vien, kā filmā.

AIJA. Es jau sapratu, ka tas ir tikai tā... bet tas bija... visi skatījās. Es nevarēju teikt nē. Jā! Jā! Ak, dievs, esmu pilnīgi traka!

ŽANS. Viņa piekrita. Publika aplaudēja. Es noskūpstīju līgavu.

AIJA. Es nekad vēl nebiju neko tādu atļāvusies! Ar svešinieku!

ŽANS. Tas bija baigi seksīgi! Viņa man ļāvās...

AIJA. Tā bija skaista nakts. Izstaigājām visus pilsētas laukumus.

ŽANS. Visu nakti neko vairāk kā skūpstus.

AIJA. Es tā nevarēju. Tā uzreiz.

ŽANS. Bet tagad vari.

Žans skūpsta Aiju. Skūpsta uzstājīgi, kaislīgi.

AIJA. Žan, mēs filmējam!

ŽANS. Tas nekas.

AIJA. Žan, tagad ne.

ŽANS. Esmu tavs mežonīgais zvērs. Āfrikas zvērs. Nāc man tuvāk.

Aija ļaujas skūpstiem, Žans sāk Aiju izģērbt. Aija atbild Žana kaisles izpausmēm. Tomēr kādā mirklī uzmet kamerai kādu no saviem apģērba gabaliem. Satumst.

4.aina

Pēc seksa abi pusgulus atlaidušies uz dīvāna, mīļi apķērušies.

AIJA. Kā tu domā, mēs vēl kādu reizi aizbrauksim uz Lisabonu?

ŽANS. Kāpēc?

AIJA. Izstaigātu vēlreiz tās vietas, kur staigājām pirmoreiz.

ŽANS. Nesaprotu, kāpēc tas vajadzīgs.

AIJA. Man pietrūkst romantikas un piedzīvojumu! Kāpēc tu to nesaproti?

ŽANS. Man pietrūkst pornogrāfijas varbūt.

AIJA. Kā tu runā?!

ŽANS. Nepūties. Tas bija joks.

AIJA. Nesaprotu tādus jokus.

ŽANS. Mēs varētu aizbraukt uz Lisabonu, ja man būtu daudz naudas.

AIJA. Atkal tā nauda...

ŽANS. Jā, atkal! Tu dažkārt runā tā, it kā tevi neinteresētu jaunas kleitas, tusiņi. Tas ir par velti? Nē, protams. Atzīsties beidzot, ka tēvs tev vēl dod naudu!

AIJA. Tikai mazliet. Viņš uzskata, ka man pašai arī kaut kas jānopelna.

ŽANS. Viņš uzskata, ka man vajadzētu vairāk pelnīt.

AIJA. Beidz par to satraukties.

ŽANS. Tu pati saki – vajag runāt par to, kas satrauc, jābūt atvērtākam. Es saku – mums vajag naudu. Mums, ne tikai man.

AIJA. Nu, labi, tev ir taisnība. Un?

ŽANS. Padomā par to, ko teicu.

AIJA. Tas nav tik vienkārši.

ŽANS. Mīļā, bet manis dēļ...

Žans noliecas, lai noskūpstīt Aiju. Dzirdams, kā sētā ieslēdzas auto signalizācija. Žans pielec kājās.

ŽANS. Manējā!

Signalizācija apklust. Aija pastiepj rokas uz Žana pusi kā aicinot pie sevis. Žans pasmaida un dodas pie viņas. Atkal ieslēdzas auto signalizācija. Žans saspringst.

AIJA. Paskaties, kas tur notiek.

ŽANS. Tagad nē!

AIJA. Kāpēc?

ŽANS. Nav labi.

AIJA. Tāds kā dīvains.

Aija pieceļas un dodas uz loga pusi. Signalizācija apklust. Žans notver Aiju aiz rokas, tad pastumj atpakaļ uz dīvāna pusi. Žans izslēdz gaismu. Žans pieiet pie loga, bet turas tā, lai viņu neredzētu no ārpuses un cenšas palūkoties ārā.

AIJA. Paskaties taču normāli, varbūt zog tavu superauto!

ŽANS. Viss ir kārtībā.

AIJA. Kas ir kārtībā? Pēc tavas izbiedētās sejas nemaz neliekas, ka ir kārtībā!

ŽANS. Man nav bail!

Signalizācija ieslēdzas atkal un ir redzams, ka Žanam tiešām ir bail, kaut viņš cenšas to neizrādīt.

AIJA. Tu no manis kaut ko slēp! Ar kādiem bandītiem tu esi sapinies?

ŽANS. Neesmu.

AIJA. Tad izej ārā paskatīties!

ŽANS. Tu gribētu, lai man kas notiek?

AIJA. Piemēram, kas? Pastāsti! Viņi tev draud?

ŽANS. Ja tevi tiešām satrauktu, tu censtos palīdzēt.

AIJA. Varbūt vienkārši sabojājusies signalizācija!

ŽANS. Nekas nav bojāts. Viss ir salabots un kārtībā.

AIJA. Varbūt tur plosās melno BMW nīdēji. Tie, kuri tāpat kā tu, sapņo kopš bērnības par tādu auto, bet tā arī nav varējuši...

Aija nepabeidz teikumu, jo dzirdams milzīgs blīkšķis. Žans atsprāgst no loga, saķer Aiju, nogrūž pie zemes, arī pats noguļas. Dzirdams, kā dauza mašīnu. Dzirdams, kā izbirst auto loga stikli. Žans un Aija guļ pie zemes. Pēc brīža Aija paceļ galvu. Žans arī pieceļas. Abi apsēžas, atspieduši muguras pret sienu.

AIJA. Zvani policijai!

ŽANS. Nevar.

AIJA. Tad zvanam manam tēvam! Viņš zinās, kas jādara!

ŽANS. Nekad! Pats tikšu galā!

AIJA. Kā? Tu esi tā sabijies, ka pat pie loga nevari pieiet! Kā tu domā tikt galā?!

ŽANS. Es to izdarīšu!

AIJA. Man ir bail.

ŽANS. Es varu!

AIJA. Ko tu vari? Tu sapinies ar kaut kādiem bandītiem un viņi varbūt tagad nāk augšā pa trepēm. Es zvanu policijai!

Aija grib paķert telefonu, bet Žans neļauj.

ŽANS. Es zinu, kas jādara! Jāpagaida!

AIJA. Ko gaidīt? Es visu laiku kaut ko gaidu! Es gaidu, kad sāksies normāla dzīve! Es vairākus mēnešus gaidu, kad tu atradīsi normālu darbu! Es gaidu, kad man vairs nebūs jāklausa vecāku runās par to, ka nevajadzēja man ar tevi precēties!

ŽANS. Nekliedz tik skaļi! Mūs var sadzirdēt!

AIJA. Kas?

ŽANS. Viņi!

AIJA. Glēvulis! Pat mūsu pakurlā kaimiņiene mūs nedzird. Nobijies kā tāds sīks puiselis!

ŽANS. Shout up!

AIJA. Glēvulis! Glēvulis! Glēvulis!

ŽANS. Pati tāda! Kā problēma, tā pie mammītes un tētuka!

AIJA. Tā nav!

ŽANS. Tagad mums ir iespēja kaut ko izdarīt pašiem, tikt pie naudas, tu esi glēvule, nevari piedalīties, vai tad ne?

AIJA. Ja es to darīšu, tad ne jau, lai pierādītu kādu tur savu stulbo drosmi!

ŽANS. Tātad piedalīsies?

AIJA. Liec mani mierā! Es tagad iešu un apskatīšos, kas tur ārā notiek! To es izdarīšu! Man nav bail!

ŽANS. Man arī nav! Pagaidi!

Žans saķer Aiju aiz rokas, piegrūž pie sienas, cieši tur.

AIJA. Laid vaļā!

ŽANS. Zaķīt, izdari to manis dēļ! Lūdzu! Piedalies. Es darīšu visu, lai tev nenotiktu nekas slikts. Tā ir mana iespēja uzvarēt, būt bagātam. Miļum, lūdzu, manis dēļ..

Žans noslīd pie Aijas kājām un cieši apķer. Aija noglāsta Žana galvu, acīmredzami apmierināta ar pozu, kādā abi atrodas.

5.aina

Aija ir uzbūvējusi mazu, improvizētu leļļu teātrīti filmēšanas vajadzībām. Aijai rokās divas lelles - Māte un Meita. Aija kustina lelles un izspēlē abas lomas.

MEITA. Mamm, parunā ar viņu vēlreiz!

MĀTE. Viņš atcēla mūsu vikendu Romā tevis dēļ. Viņš uztraucas par tevi.

MEITA. Es neesmu vainīga, ka tev sadirsts šopings.

MĀTE. Kas tad? Samusini mani uz pretī runāšanu. Es tikai gribu mieru mājās.

MEITA. Bet es tikai gribu mācīties tur, kur gribu, neko vairāk!

MĀTE. Bet viņš negrib. Viss. Es tev iedošu mazliet naudas, Podiumā jauna kolekcija. Labi, meituc?

MEITA. Man nekā nevajag.

MĀTE. Kā nu ne. Tavs afrikānis jau neko iedot nevar, vai tad es nezinu. Cik iedot?

MEITA. Iebāz sev dirsā to naudu, ja?! Aizbāz ar viņu savu sakrāsoto muti, aizlīmē savas aklās acis, apklāj savu botoksaino ģīmi, tu, neko apkārt neredzošais bez sapņu radījums, nožēlojama bez domu amēba.

MĀTE. Nāc pie mammītes. Paskaties, meituc, ko es nopirku vakar. Tik skaists sarkans mētelītis!

MEITA. Mamm! Aizveries, mamm! Tev nauda ir tikai visādām lupatām, bet man ir sapnis! Sapnis man ir!

Pēc Meitas lelles skaļā klieziena Aija sāk dauzīt Mātes lelli dusmīgi pret zemi. Kādu laiciņu dauzījusi Māti, viņa Meitas lelli aizmet prom.

Aija paslēpj seju rokās, brīdi paklusē, tad atceras par kameru un iemet tai ar Mātes lelli.

6.aina

Aijas un Žana istaba. Žans uzlaiko jauno uzvalku. Aija cenšas viņam apsiet kaklasaiti, bet tas nekādi neizdodas. Aijai mugurā jauna un spilgta kleita.

ŽANS. Nevajag.

AIJA. Vajag. Tas piedos pabeigtu izskatu.

ŽANS. Bet ko mēs teiksim, kad prasīs, no kurienes nauda?

AIJA. Neprasīs. Tēvs uzskata, ka nav pieklājīgi skaļi runāt par to.

ŽANS. Labāk neejam vispār.

AIJA. Vajag.

ŽANS. Tu esi mainījies.

AIJA. Man vairāk jāstrādā, tikai tas.

ŽANS. Būtu labāk gājusi uz to kinostudiju.

AIJA. Pats neļāvi.

ŽANS. Tu pati pieņēmi lēmumu palikt muižā.

AIJA. Vēl mazliet nopelnīšu, tad iešu mācīties.

ŽANS. Riebjas tas stulbais uzvalks!

AIJA. Sāc pierast. Tev darbā arī būs jāvelk.

Aija ir pabeigusi sakārtot Žana apģērbu, ieslēgusi mūziku un skatās uz Žanu.

ŽANS. Darbā vismaz nebūs jādejo.

AIJA (*ironiski.*) Ir iespēja būt labākajam dejotājam robežsardzes ballēs.

Žans tur Aiju valša satvērienā.

ŽANS. Labi, ka tavam tēvam nepatīk balets.

Aija un Žans cenšas dejot valsī. Aijai ir pagrūti dejot ar partneri, kuram pinas kājas un neizdodas noturēt rokas elegantā satvērienā. Aija skaita „viens, divi, trīs...”

AIJA. Tu varētu censties vairāk.

ŽANS. Beidzam! Riebjas. Kā tāds mērkaķis. Aiziešu uz to balli un vienkārši piedzeršos kā lops. Esmu mežonis, varu atļauties.

AIJA. Ja tu gribi kaut ko sasniegt, tev ir jāpiespiež sevi mazliet piemēroties.

ŽANS. Es netaisos nevienam līst pakaļā. Tā kā tu.

AIJA. Es? Tagad es tā līdēja? Kurš skatījās uz nopelnīto naudu un aiz laimes siekalojās?

ŽANS. Jā, man patīk nauda! Es to gan neiztērēju visādām stulbām lupatām.

AIJA. Par to, kur tu tērē naudu mēs vēl parunāsim. Bet vispirms tu runāsi ar manu tēvu.

ŽANS. Biju jau pie tava tētiņa uz pārrunām, ja?

AIJA. Īstās pārrunas vēl tikai būs. Tagad viņš zina par tevi visu.

ŽANS. Kā tad!

AIJA. Es arī. Tāpēc es tevi gribu lūgt. Tāpat kā es piekāpos tev un upurēju savas ieceres, vismaz uz brīdi, kamēr viss nokārtojas, es gribētu, lai arī tu atsakies no savām stulbajām idejām, kuras izplati internetā.

ŽANS. Ko tu runā?

AIJA. Beidz izlikties. Mans tētis visu uzzināja. Tu domā, ka varēsi bļaut visādus rasistiskus uzsaukumus un neviens nepamanīs?

ŽANS. Tas ir angļiski!

AIJA. Jā, un Latvijā neviens nesaprot angļu valodu, ne? Par tevi jau drošībnieki interesējas un ja nebūtu mans tēvs iejaucies, tu nevis uz balli šovakar ietu, bet parunāties uz policiju!

ŽANS. Tagad man ir tās nepareizās idejas? Tu neesi dzīvojusi valstī, kur apkārt braukā melnie un šauj nost visus, kas viņiem nepatīk.

AIJA. Tu esi rasists!

ŽANS. Es? Kā tu pati izsakies par krieviem, ko?

AIJA. Tas ir savādāk!

ŽANS. Nav gan! Paši apsūkājat visus cittautiešus, bet mani tagad stieps uz policiju? Par ko? Par to, ka gribu atriebt savu tēvu?

AIJA. Bet citi neuztaisa internetā mājas lapu organizācijai „Baltā Āfrika”! Tu pats maz apjēdz, cik tas ir stulbi? Un vēl izlieties, ka par ģimeni rūpējies. Tā kā beidz muldēt un ejam parūpēties vispirms par savu normālu nākotni. Dejo ar mani!

Aija sagrābj Žanu, saliek viņa rokas valša satvērienā un vada dejas solī.

7.aina

Žans noregulē videokameru pret sevi, sēž un stāsta saviem mājaslapas iedomātajiem klausītājiem.

ŽANS. Manā zemē baltajām sievietēm nav pieņemts tīrīt māju un rakņāties dārzā. Lai melnie strādā! Tagad viņi iedomājas, ka mūsējie dzīvo viņu zemē un tāpēc viņi var paņemt visu, ko grib. Tāpēc mums jādzīvo aiz žogiem ar elektrību un dzeloņdrātīm, jo tie trakie nāk un ņem visu, ko grib! Tā esot viņu zeme. Kā tad. Nebūtu mēs, viņi vēl tagad džungļos dzīvotu. Mēs esot viņiem parādā! Par ko? Agrāk vismaz kārtība bija. Tagad, pēc aparteīda uz ielas nevar normāli rādīties... Viņi nedrīkstēja nošaut manu tēti! Es vēl tagad dažkārt jūtu, kā man pielīp no asinīm slapjš un silts krekls, kad centos tēti pamodināt. Man bija tikai četri gadi un man likās, tētis izliekas aizmidzis. Mēs parasti tā spēlējāmes. Tētis izlikās, ka aizmieg un es nācu viņu modināt. Es dziedāju, lēkāju.. Es zvēru, es darīšu visu, lai savā zemē mēs atkal varētu staigāt pa ielu nebaidoties. Kad savāksim pietiekami daudz naudas, es izveidošu jaunu policijas vienību, algotņu vienību. Par godu manam tētim, kurš bija policists. Esmu jau izveidojis skices ietērpam.

Žans rāda zīmējumus, kur attēlots policists viņa iedomātā formas tērpā. Tad viņš rāda bildes, kurā uzzīmētais policists apcietina tumšādainu afrikāni, nogāž to zemē, iesit. Uznāk Aija. Nākot, viņa novelk savu lietišķā kostīma žaketi, uzmet to kamerai un dodas pie pārsteigtā Žana. Aija nogāž Žanu guļus un apsēžas viņam virsū.

AIJA. Es tevi brīdināju. Es netērēšu savu jurista izglītību, lai palīdzētu tev izkulties no problēmām.

ŽANS. Bet man ir svarīgi saglabāt kaut jel kādu ticību, ka pasaulē ir kaut kas svarīgāks par kārtējo labi paveikto darbiņu.

AIJA. Mēs tikai sakrāsim vēl mazliet un tad varēsim atkal nodoties sapņiem.

ŽANS. Es tā nevaru.

AIJA. Tad, kad tev vajadzēja manu palīdzību, es upurējos. Tagad tava kārta.

Aija spēlējas ar Žana ķermeni. Žans grib iebilst, bet padodas Aijas seksuālajam valdzinājumam. Bet tad, kad Žans cenšas Aiju noguldīt sev līdzās, Aija strauji pieceļas, paņem kinokameru un aiziet.

8.aina

Ir pagājis gads. Aijas un Žana istaba ir labiekārtota, ir nopirkta jaunas mēbeles. Aija sēž pie datorgaldā, Žans iekārtojies uz dīvāna. Abi iegrimuši katrs savā laptopā.

ŽANS. Tēju gribēsi?

AIJA. Labprāt.

ŽANS. Uztaisīsi?

AIJA. Jā.

Abi turpina „sarunāties” ar saviem datoriem.

ŽANS. Pasūtām šovakar no ķīniešiem?

AIJA. Varbūt pagaršojam kaut ko citu?

ŽANS. Varbūt.

AIJA. Bet ja nu negaršos?

ŽANS. Tad ņemam to pašu ko parasti.

AIJA. Jā, tā drošāk.

ŽANS. Tu drīz beigsi?

AIJA. Vēl mazliet.

ŽANS. Man tas pats.

Sarunājoties, abi turpina skatīties katrs savā datorā.

AIJA. Redzēji komentus pie fotoalbuma?

ŽANS. Ēģiptes?

AIJA. Jā.

ŽANS. Skauž vienkārši, tāpēc sprēgā.

AIJA. Vecāki aicina līdzī uz Bali.

ŽANS. Nu, nezinu.

AIJA. Uztaisīsi tēju?

ŽANS. Zaļo?

AIJA. Jā, zaļā būtu labi.

Abi turpina darboties savos datoros. No Žana datora atskan līdzīgs troksnis, kā laimējot spēļu automātos.

ŽANS. Yes! 452.līmenis!

AIJA. Mafija ir stulba spēle.

ŽANS. Fermā tupēt ir tikpat stulbi.

AIJA. Mafijas jau darbā pietiekami.

ŽANS. Tēju uztaisīsi?

AIJA. Jā. Novākšu burkānus, tad.

ŽANS. Redzēji, te bija ietvītots video ar pasaku.

AIJA. Veca pasaka. Nekā īpaša. Būtu gribējusi, arī tā varētu.

ŽANS. Savu kameru jau pārdevi?

AIJA. Nezinu, kur mētājas. Labāk iedzersim tēju.

ŽANS. Tēja derētu.

Abi iegrimst katrs savā virtuālajā realitātē.

9.aina

Leļļu teātris. Darbojas zvejnieks un viņa sieva. Darbības laikā redzamas tikai lelles un dzirdamas balsis.

SIEVA. Dzīvoja reiz vecā būdiņā zvejnieks un viņa sieva.

ZVEJNIEKS. Reiz zvejnieks izvilka Zelta zivtiņu. Tā teica: „Ja mani atbrīvosi, izpildīšu tavas trīs vēlēšanās.”

SIEVA. Es gribu būt bagāta!

ZVEJNIEKS. Viņi sāka dzīvot lielā un skaistā mājā.

SIEVA. Es gribu būt slavena!

ZVEJNIEKS. Viņu māju sāka fotografēt interjeru žurnāliem, un sieva komentēja slavenību tērpus interneta portāliem.

SIEVA. Es gribu uz pieņemšanu pie prezidenta!

ZVEJNIEKS. Viņi saņēma Trīszvaigžņu ordeni par bērnunama iekārtošanu savā greznajā mājā.

SIEVA. Un atkal dzīvoja vecā būdiņā zvejnieks un viņa sieva.

ZVEJNIEKS. Katru rītu zvejnieks devās noķert zelta zivtiņu.

SIEVA. Katru vakaru sieva viņam rādīja lapiņu ar trīs lieliskām vēlmēm, kuras zivtiņa varētu piepildīt.

ZVEJNIEKS. Tā viņi dzīvoja līdz mūža galam. Strīdoties, vai zvejnieks nemāk izvilkt īsto zivi, vai sieva nemāk izteikt pareizākās vēlmes.

Priekšgars.